

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO JAMAJKI

Dominika Kulka

**I ROK SUM TIR/DZIENNE
NR INDEXU 38234**

Spis treści

WSTĘP	4
ROZDZIAŁ I PODSTAWOWE INFORMACJE O JAMAJCE.....	4
1.1 Położenie, powierzchnia i przeszłość geologiczna.....	5
1.2 Historia zasiedlenia wyspy.....	6
1.3 Demografia.....	6
1.4 Ustrój polityczny i gospodarka.....	7
1.1.1 Warunki rozwoju turystyki.....	8
1.1.2 Naturalne warunki rozwoju turystyki.....	8
1.1.3 Regiony koncentracji ruchu turystycznego.....	9
1.1.4 Dostępność komunikacji.....	12
ROZDZIAŁ II RYNEK RECEPCJI TURYSTYCZNEJ JAMAJKI.....	14
2.1. Sytuacja i kondycja przemysłu turystycznego na świecie w 2009/2010 roku.....	14
2.2. Jamajka jako część regionu Karaibskiego w międzynarodowym ruchu turystycznym.....	15
2.3. Wielkość i struktura przyjazdów na Jamajkę.....	16
2.4. Kierunki przyjazdów turystów na Jamajkę.....	18
2.5. Baza hotelowa.....	21
2.6. Turyści. Charakterystyka ogólna turystów przyjeżdżających na Jamajkę.....	22
ROZDZIAŁ III RYNEK EMISJI TURYSTYCZNEJ.....	26
ROZDZIAŁ IV ZNACZENIE RYNKU TURYSTYCZNEGO JAMAJKI DLA POLSKI.....	26
4.1 Udział przyjazdów Jamajczyków w przyjazdach do Polski.....	27
4.2 Przyjazdy do Polski w 2009 roku.....	27
4.3 Turyści. Charakterystyka ogólna.....	28
4.4. Wielkość i struktura wydatków turystów.....	33

ZAKOŃCZENIE.....	35
Bibliografia	36
Spis wykresów	37
Spis tabel	38

WSTĘP

Jamajka to krótko mówiąc wyspa słońca i reggae. Jest wakacyjnym rajem dla wszystkich podróżnych czy turystów. Możliwość wypoczynku na jej pięknych plażach, zażywanie kąpiei morskich, w jej ciepłych i szmaragdowych wodach, a na dodatek spędzenie wakacji w jednym z mnóstwa luksusowych hoteli, to tylko kilka z wielu atutów tego wspaniałego miejsca. Wyspa tak właśnie się przedstawia turystom i tak pozostaje w ich pamięci – jako prawdziwy raj na ziemi, pełen spokoju i bez troski.

Piękno oraz możliwość pogłębienia wiedzy na temat tego jakże egzotycznego państwa były głównymi motywami, którymi kierowała się przy wyborze tego kraju, do którego podróż jest moim marzeniem.

W poniższej pracy chciałabym przybliżyć Państwu oblicze Jamajki jako jednego z najpiękniejszych zakątków naszego globu. Celem mojej pracy jest analiza rynku turystycznego Jamajki na podstawie danych zastanych. Pracę podzieliłam na rozdziały i podrozdziały. Na początku zostały przedstawione podstawowe informacje geograficzne, demograficzne, polityczne i gospodarcze, opracowane głównie na bazie danych dostępnych na różnego rodzaju portalach oraz stronach internetowych. Następnie niniejsza praca przedstawia statystyki dotyczące rynku recepcyjnego, a kolejno próbę analizy rynku emisyjnego Jamajki w roku 2008. W kolejnym rozdziale zajmuję się dokładnym opisem przyjazdów turystów do Polski w 2009 roku. Opracowując poniższą analizę skorzystałam z licznych wykresów oraz tabel, których wykaz umieściłam na końcowej stronie pracy. Głównym źródłem, którym wspierałam się pracując nad wybranym przeze mnie tematem był Internet, liczne portale udostępniające szczegółowe informacje dotyczące rynku turystycznego oraz źródła książkowe.

ROZDZIAŁ I. PODSTAWOWE INFORMACJE O JAMAJCE

1.1 Położenie, powierzchnia i przeszłość geologiczna

Jamajka to wyspa i państwo na Morzu Karaibskim w archipelagu Wielkich Antyli, położone na południe od Kuby. Jamajkę cechuje niezwykła różnorodność karnacji i rysów mieszkańców, krajobrazów oraz flory i fauny. Powierzchnia wyspy zajmuje 11,42 tys. km² - ciągnie się 235 km ze wschodu na zachód, a w najszerszym miejscu osiąga 82 km. Ponad 2,8 mln mieszkańców wyspy to niezwykła mieszanka pochodzenia afrykańskiego, arabskiego, indiańskiego, europejskiego, która dała początek narodowemu mottu: "Z wielu narodów - jeden". Większa część wyspy wznosi się 300 m n.p.m.. Najwyższy szczyt - Blue Mountain Peak - ma 2256 m i znajduje się w odległości 16 km od nadbrzeżnej równiny na wschód od Kingston.

Geolodzy są zdania, że Jamajka i sąsiadujące z nią wyspy na Morzu Karaibskim wykształciły się z wypiętrzenia wulkanicznego, które wyrosło z morskich wód miliony lat temu. Niższe tereny wokół wierzchołków wyłoniły się ok. 30 mln lat temu. Dwie trzecie wyspy nadal pokrywa czapa białego wapienia, będącego pozostałością szkieletów morskich organizmów. Cocpit Country oraz niezliczone jaskinie zdradzają oceaniczne pochodzenie wyspy¹.

Kiedy na wyspę przybyli Europejczycy, jedynymi miejscowymi owocami były: gwajawa, ananas, jabłko cukrowe i caimito. Prawie cała obecna roślinność wyspy została sprowadzona przez ludzi lub przyniesiona przez ptaki. Europejczycy dali początek trzcinnie cukrowej, bananom i owocom cytrusowym, a w XVII w. kupcy hiszpańscy przywieźli z Malezji orzechy kokosowe. Stanowiący podstawę jamajskiego śniadania owoc ackee został sprowadzony na statkach niewolniczych z Afryki Zachodniej. Drzewo pimentowe, z którego pozyskuje się ziele angielskie, jest rośliną miejscową, podobnie jak mahoe - narodowe drzewo jamajskie. Narodowym kwiatem jest kwitnący na fioletowo gwajakowiec. Całą wyspę bujnie porasta przywieziony z Chin bambus.

¹ Z Internetu: www.odyssei.com/pl/travel/jamajka.php (data odczytu 6.05.2010)

1.2 Historia zasiedlenia wyspy

Rdzennymi mieszkańcami Jamajki byli Arawakowie pochodzący z Ameryki Południowej, którzy przybyli na wyspę 2500 lat temu. Nazwali ją Xaymaca. Dnia 5 maja 1494 roku "ziemię drewna i wody" nawiedził Krzysztof Kolumb. 15 lat po nim dotarli na Jamajkę koloniści. Hiszpanie byli bardzo okrutni dla Arawaków, którzy musieli opuścić swoje tereny. W roku 1655 wyspę podbili Anglicy, wypierając z niej poprzednich najeźdźców. Ci uwolnili swoich niewolników i zbiegli na Kubę. Potomkowie wyzwolonych zwani Maroons, w wyniku wojen w latach 1739-40 zyskali na własność ziemię i prawa wolnych ludzi. Przybysze z Półwyspu Iberyjskiego zastąpili ich uprowadzonymi z Afryki Murzynami, którzy żyli w fatalnych warunkach, co doprowadziło do licznych buntów, z których największe miały miejsce w 1760 oraz w 1831 roku (Rebelia Bożonarodzeniowa). W roku 1808 na wyspie zakazano handlu niewolnikami, w 1834 zostali wyzwoleni, a w 1838 nadano im pełnię praw. Od zrywu w 1865 roku ludność zaczęła walczyć o prawo do własnego państwa. Niepodległość Jamajka zdobywała stopniowo. Początkowo (w pierwszej połowie XX wieku) uzyskała znaczną autonomię. W 1944 roku odbyły się wolne wybory do "samorządu". Dnia 6 sierpnia 1962 roku Jamajka stała się niezależnym państwem²

1.3 Demografia

Ludność: na Jamajce mieszka 2,825,928 osób (lipiec 2009), co daje średnią gęstość zaludnienia 256 osób/km². Ludność Jamajki cechuje niezwykła różnorodność karnacji i grup etnicznych ją zamieszkujących, oraz duża liczba turystów, którzy tworzą wielokulturowy wizerunek wyspy. Główna grupa etniczna zamieszkująca Jamajkę to Murzyni, którzy stanowią 77 % mieszkańców, Mulaci 17% oraz Hindusi, Chińczycy i Europejczycy.

Religia: Ponad połowa mieszkańców kraju to protestanci 62,5% (adwentyści 10,8%, zielonoświątkowcy 9,5%, Kościół Boży 8,3%, 7,2% Chrzcziciela w Nowym Testamencie, Kościół Boży na Jamajce 4,8%, Anglikański 3,6%, inne chrześcijańskie 7,7%), katolicy 2,6%, rastafarianie 5%, inne lub nieokreślone 14,2%.

² Z Internetu: <http://www.wyjezdzam.pl/przewodniki/last-minute/wycieczki/wycieczki-jamajka.php> (data odczytu 6.05.2010)

Struktura wiekowa: osoby w wieku 0-14 lat: 31,4% (451.310 mężczyzn / kobiet 436.466), 15-64 lat: 61,1% (851.372 mężczyzn / kobiet 875.132) , 65 lat i więcej: 7,5% (94.833 mężczyzn / kobiet 116.815) (2009rok) .

Średnia wieku: ogółem: 23,7 lat, mężczyzn: 23,1 lat , kobiety: 24,2 lat (2009rok) .

Średnia długość życia: mężczyzn: 71 lat, kobiet 75 lat (2009rok).

Wskaźnik migracji netto: -5,7 Migrant (s) / 1,000 mieszkańców (2009rok)

Urbanizacja: ludność miejska: 53% ogółu ludności (2008rok); wskaźnik urbanizacji: 0,9% rocznego tempa zmian (2005-2010)

1.4 Ustrój polityczny i gospodarka.

Jamajka to monarchia konstytucyjna oraz członek Wspólnoty Narodów. Głową państwa jest królowa Elżbieta II. Na miejscu reprezentuje ją generalny gubernator. Parlament składa się, podobnie jak polski, z dwóch izb: Senatu (Izby Wyższej) i Izby Reprezentantów (Izby Niższej, odpowiednika Sejmu). Członkowie Izby Reprezentantów wybierani są w wyborach powszechnych przez pełnoletnich obywateli. Kadencja trwa pięć lat. Senat składa się z 21 osób mianowanych przez generalnego gubernatora, 13 wybranych przez premiera i 8 według rad szefa opozycji. Głównym organem władzy wykonawczej jest Gabinet, który składa się z premiera i co najmniej 13 ministrów należących do jednej z izb parlamentu³.

Głównym źródłem dochodu Jamajki jest turystyka, która co roku przynosi wyspie blisko 870 mln \$ zysku. Każdego roku na wyspę przybywa ok. milion turystów. Przyciągają ich tutaj rozbrzmiewające wszędzie rytmy reggae (w tym słynnego Boba Marleya), rumowy poncz, piaszczyste plaże, szmaragdowe wody morskie czy też zabroniona nie mniej jednak popularna marihuana. Turyści przybywający na Jamajkę to najczęściej bardzo bogaci ludzie, którzy zatrzymują się w luksusowych hotelach otoczonych bujnymi palmami. Wyspa tak właśnie się im przedstawia i tak pozostaje w ich pamięci – jako prawdziwy raj na ziemi pełen spokoju i bez troski. Z jednej strony to prawda, zaś z drugiej jest to jednak tylko złudzenie mające przyciągnąć turystów, którzy chcą w taki obraz wyspy naiwnie wierzyć. Inne te bliższe prawdy oblicze wyspy jest o wiele bardziej brutalne, pełne przemocy i skrajnej nędzy. Za

³ Z Internetu: <http://www.rrr.com.pl/jamaica.htm> (data odczytu 7.05.2010)

bujną zielenią wyspy kryje się postkolonialne piekło, które szczególnie widoczne jest w stolicy czyli Kingston. Panuje tam nędza, analfabetyzm, wysoka przestępczość, handel narkotykami oraz prostytutka. Miasto to uważane jest za jedno z najbardziej niebezpiecznych na świecie.

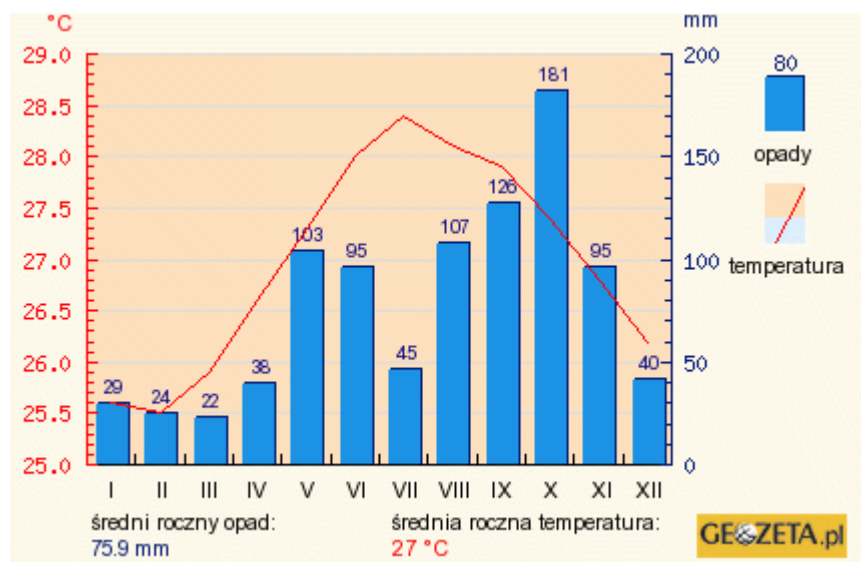
Wiodącą branżą eksportową Jamajki, która przynosi mniejsze zyski niż turystyka, jest produkcja boksytów. Od lat 50 XX wieku powstały tu fabryki przerabiające je na aluminium. Jamajka jest trzecim co do wielkości producentem boksytów na świecie po Australii i Gwinei. Branża ta ostatnio przeżywa duże kłopoty spowodowane spadkiem cen boksytów oraz strajkami górników. Od 1950 roku surowiec ten jest eksploatowany w Górach Błękitnych. Ważną rolę w systemie gospodarczym kraju pełni również rolnictwo. Na Jamajce uprawia się: owoce cytrusowe, kawę, tytoń, rośliny korzenne, ananasy banany (które stanowią towar eksportowy) oraz na potrzeby własne, ryż, maniok, ziemniaki, bataty, warzywa, kukurydzę, palmę kokosową i mango. Niewielkie znaczenie ma na wyspie hodowla. Rozwój rolnictwa na Jamajce utrudniony z powodu często nawiedzających ten region kataklizmów przyrodniczych. Do tej pory odczuwalne są skutki ogromnej powodzi z 1993 roku oraz katastrofalnego huraganu Gilbert z 1988 roku.

1.1.1 Warunki rozwoju turystyki

1.1.2 Naturalne warunki rozwoju turystyki

Jamajka to niezwykła różnorodność krajobrazów i widoków nadmorskich oraz flory i fauny. Kiedy Krzysztof Kolumb odkrył Jamajkę określił on ją mianem "Najpiękniejszej wyspy jaką widziały ludzkie oczy". Piaszczyste plaże, błękitne wody morskie, porastające wybrzeże palmy połączone z wspaniałym klimatem bez wątpienia potwierdzają jego słowa. Większość powierzchni wyspy zajmują wapienne płaskowyże, ponad którymi wznoszą się góry.

Klimat Jamajki to magnes przyciągający miliony turystów rocznie z całego świata. Pory roku nie występują, a roczna średnia temperatura wynosi ok. 27°C na wybrzeżu, spadając do 20. Na szczytach Gór Błękitnych z rzadka mogą występować warunki "polarne" z temperaturą poniżej 10°C. Klimat Jamajki określa się więc jako podrównikowy-pośredni, z roczną sumą opadów 2095 mm, które występują w okresach od maja do czerwca i od września do października.

Wykres 1. Średnia roczna temperatura i opady na Jamajce

Źródło: www.gazeta.pl

1.1.3 Regiony koncentracji ruchu turystycznego

Jamajka to krótko mówiąc wyspa słońca i reggae. Jest wakacyjnym rajem dla wszystkich podróżnych czy turystów. Możliwość wypoczynku na jej pięknych plażach, zażywanie kąpiei morskich, w jej ciepłych i krystalicznie czystych wodach, a na dodatek spędzenie wakacji w jednym z mnóstwa luksusowych hoteli, to tylko kilka z wielu atutów tej wspaniałej wyspy. Niepowtarzalną atmosferę wyspy tworzą także, wiecznie tętniące życiem miasteczka, gdzie w lokalnych barach czy nadmorskich kurortach i restauracjach, słysząc dźwięki muzyki reggae, a możliwość skosztowania rumu i zapalenia cygara czy też zabronionej nie mniej jednak popularnej marihuany pozwoli nam się zrelaksować i oddać panującej tam atmosferze.

Obywatele polscy podróżujący na Jamajkę muszą mieć wizy pobytowe. Nie istnieje pojęcie wizy tranzytowej. Koszt wizy wynosi 20 USD. Turyści mają możliwość uzyskania wizy na granicy. Wymagany okres ważności paszportu przy wjeździe wynosi sześć miesięcy. Istnieje obowiązek okazania biletu powrotnego lub do innego państwa. Turyści nie mają obowiązku meldunkowego. Wymagane jest międzynarodowe prawo jazdy (obowiązuje ruch lewostronny). Uznawane są wyłącznie ubezpieczenia firm międzynarodowych wystawione w języku angielskim. Ubezpieczenia polskich firm nie są honorowane. Turyści nie mają prawa przywozu swoich pojazdów, mogą natomiast wynajmować samochody na miejscu. Nie są

wymagane i zalecane żadne szczepienia. Prywatna wizyta lekarska kosztuje ok. 30 USD, wizyta u specjalisty - 45 USD. Nie ma ograniczeń w podróżowaniu po kraju. Istnieje zakaz wywozu dewiz powyżej 10 000 USD oraz zakaz przywożenia roślin, owoców i zwierząt⁴.

Większość przybyłych turystów rozpoczyna swoją podróż od Kingston.

Kingston

Stolica Jamajki - Kingston to zarówno port morski, jak i lotniczy. Stanowi pierwszy punkt podróży przyjeżdżających tu turystów. Miasto założyli Anglicy w 1693 roku. Jamajka jak i jej stolica kojarzy się wielu z nas ze słynną postacią (nazywaną ojcem muzyki reggae) Bobem Marleyem. W Kingston znajduje się muzeum tego wspaniałego muzyka. Jest on bóstwem Jamajczyków. Na każdym kroku można zobaczyć jego podobiznę. Jest na plakatach, breloczkach i w drewnianych rzeźbach. Jego legenda ma taką siłę oddziaływania, że dzień urodzin muzyka został ogłoszony na Jamajce świętem narodowym. Na uwagę zasługują takie atrakcje jak: Muzeum Narodowe, Ogrody Botaniczne Hope, które zadziwią turystów piękną tropikalną roślinnością, Hiszpańskie Miasto wraz z Katedrą St James, które stanowi wyjątkową mieszankę architektury hiszpańskiej z późniejszą brytyjską oraz oddalony o zaledwie 20 km Port Royal, w którym to możemy podziwiać fort obronny Fort Charles, budowle z okresu kolonialnego jak i zagłębić naszą historię o słynnych piratach takich jak, Henry Morgan czy Czarnobrody.

Montego Bay i Negril

Osoby, które pragną udać się na plażę zaraz po swoim przylocie powinny udać się do Montego Bay lub też do mniej zatłoczonego Negril, gdzie znajdują się piękne plaże i nadmorskie kurorty. W okolicy tej znajduje się piękny park wodny, mnóstwo wspaniałych miejsc do nurkowania, oraz wiele restauracji i sklepów, gdzie można kupić pamiątki z wakacji. Montego Bay to także przystań dla wielkich statków rejsowych podróżujących po Karaibach, które cumując do portu przywożą setki turystów szukających rozrywek. Będąc w okolicy warto też zobaczyć stare miasto z XVIII wieku, lub też udać się na słynną prywatną plażę Doctor's Cave, gdzie za niewielką opłatą istnieje możliwość zrelaksowania się w tym

⁴ Ibidem

pięknym miejscu. Jeżeli zapagniemy osiąść odrobinę spokoju, polecamy udać się do wspomnianej wcześniej nieco spokojniejszej miejscowości Negril, gdzie cenny są o wiele niższe, a warunki do spędzenia naszych wakacji dorównujące tym w Montego Bay.

Falmouth

To zabytkowa miejscowość położona na wschód od Montego Bay, która zachwyca przede wszystkim swoją kolonialną architekturą, ale także naradzającym się właśnie tu jamajskim stylem. Szybki rozwój miasta następujący od XVIII pozwolił na założenie tu sieci wodociągowej szybciej niż miało to miejsce w samym Nowym Jorku. Warto odwiedzić tu rynek, gdzie lokalna ludność sprzedaje swoje wyroby oraz dystrykt historyczny, gdzie znajdują się zabytkowe budowle w gregoriańskim stylu, takie jak Centrum Handlowe i Historyczne Alberta Georga, rezydencja Johna Tharpa, dom plantatora Edwarda Barretta, Greenwood Great House, Martha Brae Rafters' Village oraz anglikański Kościół Św. Piotra. W Falmouth znajdują się także piękne piaszczyste plaże, które pozwolą nam na cudowny wypoczynek.

Błękitna Laguna i Port Antonio

Błękitna Laguna to miejsce położone nieopodal Port Antonio w Górach Błękitnych. Znajdujące się tam jezioro o szmaragdowych wodach i wapiennym podłożu oraz pięknie położone domy są nie lada atrakcją turystyczną. Legenda głosi, iż błękitne wody nie mają dna i że zamieszkuje je potężny smok. Błękitna Laguna to także położone nad nią hotele i restauracje, gdzie będziemy mieli przyjemność skosztować owoców morza oraz spędzić bajeczną noc nad jej wodami. Niedaleko laguny znajduje się także najwyższy szczyt wyspy Blue Mountain Peak, skąd przy bezchmurnym dniu będziemy mogli obserwować panoramę wyspy.

Port Antonio to nieco zapomniana miejscowość przez turystów, nie mniej jednak bardzo atrakcyjna. Znajdują się tu wspaniałe dzikie i nieco skalne plaże (w tym słynna Frenchman's Cove i Long Bay), a lokalna ludność należy do najbardziej przyjaznych na całej wyspie. Miasto posiada także zabytki kultury kolonialnej, oraz stanowi prawdziwy duch wyspy, gdzie

będziemy mogli podpatrzeć jak wygląda codzienne życie Jamajczyków.
Rio **Grande**

Ta bajeczna rzeka spływająca z Gór Błękitnych to nie lada atrakcja dla osób szukających przygody. Zaczynając w punkcie na wysokości 1000 metrów, za jedyne \$45 możemy udać się w parze na jednej z bambusowych tratw (zwanymi taksówkami) w niespełna 2 godziny do samego ujścia rzeki w Morzu Karaibskim. Podczas tej podróży będziemy mieli okazję podziwiać piękną dolinę ułożoną w literę "V", jak i pola bananowe.

Ocho **Rios**

Ta kolejna turystyczna miejscowość nie różni się zbyt wiele od pozostałych na Jamajce, nie mniej jednak rozśławia ją położony nieopodal słynny wodospad na rzece Dunn. Miasto to słynie także z dobrych warunków do uprawiania sportów wodnych takich jak nurkowanie czy żeglarstwo. Nie lada atrakcją jest także lokalny rynek, gdzie można kupić świeże warzywa czy owoce, oraz zaopatrzyć się w pamiątki z wyspy, które sprzedawane są przez lokalnych artystów. Znajdują się tutaj także jedne z bardziej ekskluzywnych hoteli na Jamajce.

Mandeville

Mandeville to jedno z piękniejszych zachowanych w angielskim stylu miast na Jamajce. Położone w górzystej części wyspy, wygląda praktycznie tak samo jak 200 lat temu, a zabytkowe budowle takie jak budynek sądu dodają mu osobliwego uroku. Najważniejsze atrakcje miasta to Park Cecil Charlton, Bloomfield Great House, Posiadłość Huntington Summit, oraz XVIII wieczne domy, Marshall Pen i Roxborough.

1.1.4 Dostępność komunikacji

Komunikacja na Jamajce jest dobrze rozwinięta. Z transportem większego problemu nie ma. W ruchu międzymiastowym można jeździć po wyspie busami oraz równie popularnymi samochodami osobowymi zwanymi route taxi. Działają one mniej więcej tak, jak nasze busy. Jeżdżą pomiędzy najbliższymi miastami, tak więc udając się gdzieś dalej trzeba się przesiadać z jednego busa do drugiego. Można je zatrzymać prawie wszędzie na trasie i jeśli jest jeszcze

miejsce, kierowca was zawsze zabierze. Niewątpliwą zaletą route taxi jest to, że gdy chcecie nieco zboczyć z jego głównej trasy, to kierowcy najczęściej się na to zgadzają. Autobusy miejskie kursują w Kingston i Montego Bay. Samochody wykorzystywane do regularnych połączeń, zgodnie z jamajskim prawem, mają z góry określone trasy, na jakich jeżdżą (zazwyczaj taka informacja jest napisana na bocznych drzwiach). Jeżeli więc Jamajczyk zakłada sobie taksówkę, to musi od razu określić pomiędzy jakimi miastami będzie kursował. Samo szukanie transportu nie jest zbyt skomplikowane – w miastach są miejsca, gdzie auta się skupiają, a w nich 10 kierowców zapyta cię, dokąd chcesz jechać. Nawet jeśli to nie ich trasa, w moment znajdą rozwiązanie waszego kłopotu. Na trasie i w małych wioskach gdy bus/taxi przejeżdża i kierowca widzi ludzi, krzyczy na całą okolice, dokąd jedzie – jeśli ci pasuje, machasz ręką, wsiadasz i jedziesz.

Jeśli chodzi o promy i łodzie to można się dogadać z lokalnymi rybakami i wynająć łódź, lub skorzystać z gotowych wycieczek specjalnymi łodziami dla turystów. Stanowczo zachęcam do opcji pierwszej. Rybak za 4-6-godzinną wycieczkę skasuje średnio 150\$ (choć ceny się bardzo różnią). Dlatego dla podróżujących samotnie dobrze jest się podpiąć pod inną grupę lub poszukać sobie współtowarzyszy, aby podzielić koszty. Jak się uzbiera z 10 osób, nie jest tak źle...

Pociągi. Kolej upadła w 1975 roku.

Taksówki. Charter Taxi to droga impreza, lepiej jest korzystać z route taxi i busów. Przejazd 100 km taxi to koszt ok. 100 USD. Jak najbardziej trzeba się targować i koniecznie ustalić cenę przed podróżą. Nie ma taksometrów.

Samolot. Lot na trasie Montego Bay – Kingston liniami Air Jamaica to koszt ok. 100 USD.

Rozdział II - Rynek recepcji turystycznej Jamajki

Dane dotyczące recepcji turystycznej na Jamajce dotyczą 2008 roku.

2.1 Sytuacja i kondycja przemysłu turystycznego na świecie w 2009/2010 roku

Turystyka międzynarodowa stale przybiera na sile, mimo trudnego 2009 roku - wynika z raportu Światowej Organizacji Turystyki. Liczba przyjazdów wzrosła w ciągu pierwszych dwóch miesięcy 2010 roku o 7%. Wzrost ten był szczególnie odczuwalny w Azji, Afryce i na Bliskim Wschodzie. Na podstawie tych wyników UNWTO prognozuje wzrost ruchu turystycznego w bieżącym roku o 3 do 4%. Siedmioprocentowy wzrost ruchu turystycznego w pierwszych dwóch miesiącach br. jest kontynuacją ostatniego kwartału 2009 roku, kiedy zanotowano pierwsze wzrosty (na poziomie 2%) po 14 miesiącach nieustannych spadków w czasie trudnej sytuacji ekonomicznej. Wzrost zanotowano w każdym regionie. Liderami okazały się region Azji i Pacyfiku (+10 %) i Afryka (+ 7%). Informacje, które przekazały trzy kraje Bliskiego Wschodu, również wskazują na silne odbicie w regionie, choć w porównaniu z bardzo niskim poziomem w pierwszych miesiącach 2009. Tempo wzrostu było tu wolniejsze w Europie (+ 3%) oraz w obu Amerykach (+ 3%). Spośród 77 miejsc, które przekazały do UNWTO dane dotyczące poziomu ruchu turystycznego, pozytywne dane przekazało 60 destynacji, w tym 24 z nich mogło pochwalić się dwucyfrowym wynikiem. Były to m.in. Estonia, Izrael, Hong Kong , Japonia, Tajwan, Indonezja , Singapur, Wietnam, Indie, Nepal, Sri Lanka, Nikaragua, Ekwador, Kenia, Seszele, Maroko, Egipt i Arabia Saudyjska. Eksperti przekonują jednak, aby mimo tych pozytywnego obrazu tych danych, traktować je ostrożnie, ponieważ przedstawiane są one w porównaniu do analogicznego okresu 2009 roku, czyli jednych z najsłabszych okresów w trakcie trwającego wówczas kryzysu gospodarczego. Liczba przyjazdów określona została na poziomie 119 mln w trakcie dwóch pierwszych miesięcy 2010 roku, co daje 7% więcej niż w 2009 roku, ale nadal mieści się poniżej poziomu z 2008 roku. Prognozy na cały 2010 rok nie uwzględniły kwietniowego zamknięcia przestrzeni powietrznej. Jak oceniają eksperci, mimo że chmura pyłu dała się we znaki poszczególnym przedsiębiorstwom działającym w turystyce i pasażerom, nie wpłynie ona znacząco na światowe wyniki (0,3 proc.). Niemniej jednak, mimo pozytywnych tendencji zarejestrowanych w pierwszych miesiącach 2010 r., UNWTO ostrzega, że nadal przed turystyką jest wiele wyzwań. Mimo, że wyniki gospodarcze poprawiły się znacznie w ostatnich miesiącach, musimy być świadomi, jak wiele czynników hamuje wzrost. Ożywienie gospodarcze napędzane jest głównie przez wschodzące gospodarki, podczas gdy właśnie tam wzrost jest nadal powolny. Powodem do niepokoju jest również wzrost poziomu bezrobocia

w rynkach związanych z turystyką. Szacuje się, że wpływy z turystyki osiągnęły w 2009 roku poziom 611 mld euro na całym świecie (w porównaniu 641 mld euro w 2008 roku)⁵.

2.2 Jamajka jako część regionu Karaibskiego w międzynarodowym ruchu turystycznym

Dla lepszego przekazu wartości charakteryzujące jamajski rynek turystyczny na tle innych państw regionu postanowiłam przedstawić za pomocą tabel i wykresów.

Tabela 1. Liczba przyjazdów w celach turystycznych w regionie Karaibów ogółem w 2008 r.

	International Tourist Arrivals (million)							Market share (%)	Change (%)		Average annual growth (%)
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008*	2008*	07/06	08*/07	'00-'08*
World	438	534	684	804	853	904	922	100	6.1	2.0	3.8
Europe	265.0	309.5	392.6	441.8	468.4	487.9	489.4	53.1	4.1	0.3	2.8
Northern Europe	28.6	35.8	43.7	52.8	56.5	58.1	57.0	6.2	2.8	-1.9	3.4
Western Europe	108.6	112.2	139.7	142.6	149.6	154.9	153.3	16.6	3.6	-1.1	1.2
Central/Eastern Europe	33.9	58.1	69.3	87.5	91.4	96.6	99.6	10.8	5.6	3.1	4.6
Southern/Mediterr. Eu.	93.9	103.4	139.9	158.9	170.9	178.2	179.6	19.5	4.3	0.8	3.2
Asia and the Pacific	55.8	82.0	110.1	153.6	166.0	182.0	184.1	20.0	9.6	1.2	6.6
North-East Asia	26.4	41.3	58.3	86.0	92.0	101.0	101.0	10.9	9.8	-0.1	7.1
South-East Asia	21.2	28.4	36.1	48.5	53.1	59.7	61.7	6.7	12.3	3.5	6.9
Oceania	5.2	8.1	9.6	11.0	11.0	11.2	11.1	1.2	1.7	-0.9	1.8
South Asia	3.2	4.2	6.1	8.1	9.8	10.1	10.3	1.1	2.6	2.1	6.8
Americas	92.8	109.0	128.2	133.3	135.8	142.9	147.0	15.9	5.2	2.9	1.7
North America	71.7	80.7	91.5	89.9	90.6	95.3	97.8	10.6	5.2	2.6	0.8
Caribbean	11.4	14.0	17.1	18.8	19.4	19.8	20.2	2.2	1.6	2.0	2.1
Central America	1.9	2.6	4.3	6.3	6.9	7.8	8.3	0.9	12.0	7.0	8.4
South America	7.7	11.7	15.3	18.3	18.8	20.1	20.8	2.3	6.5	3.6	3.9
Africa	15.1	20.0	27.9	37.3	41.5	45.0	46.7	5.1	8.4	3.7	6.7
North Africa	8.4	7.3	10.2	13.9	15.1	16.3	17.2	1.9	8.5	4.9	6.7
Subsaharan Africa	6.7	12.7	17.6	23.4	26.5	28.7	29.5	3.2	8.3	3.1	6.7
Middle East	9.6	13.7	24.9	37.9	40.9	46.6	55.1	6.0	14.0	18.1	10.5
Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©											
(Data as collected by UNWTO, 2009)											

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

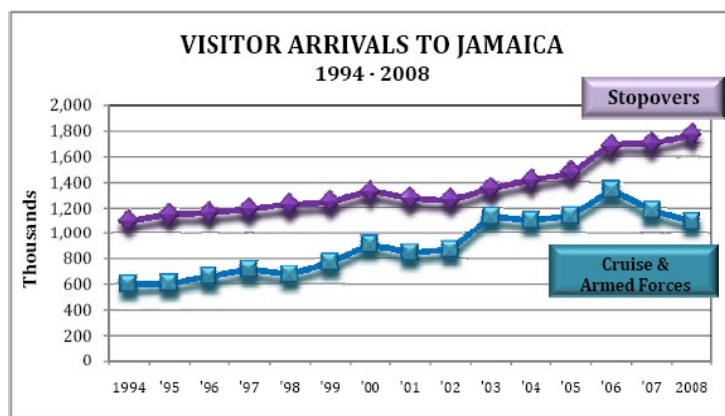
(Data as collected by UNWTO, 2009)

Źródło: http://www.unwto.org/facts/eng/pdf/highlights/UNWTO_Highlights09_en_LR.pdf

Z powyższej tabeli wynika, że region Karaibów odwiedziło w roku 2008 - 20,2 mln turystów. Liczba ta robi duże wrażenie, biorąc pod uwagę stosunkowo niewielką powierzchnię złożonego z niewielkich wysp regionu. Warto zauważyć, że w porównaniu z 2007 rokiem wynik jest lepszy o zaledwie 2 % w związku z czym, możemy wnioskować, że region ten nie rozwija się tak szybko jak można by przypuszczać spoglądając na jego potencjał. Patrząc na tabelę widzimy jednak, że liczba przyjazdów z roku na rok jest coraz większa.

⁵ <http://dziennikturystyczny.pl/2010/05/unwto-pierwsze-wyniki-w-2010-roku-potwierdzaja-pozytywny-trend/>
(data odczytu 8.05.2010)

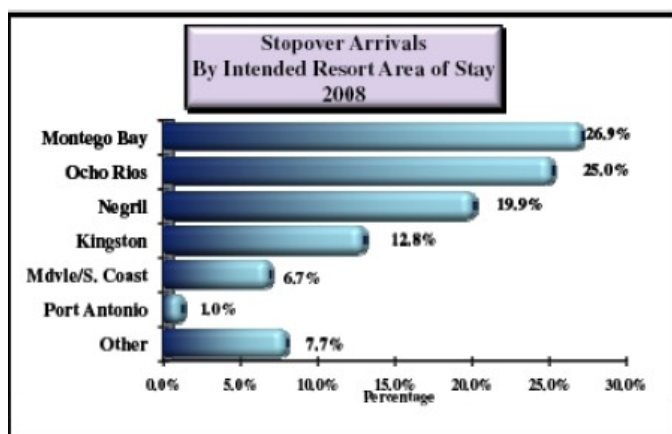
2.3 Wielkość i struktura przyjazdów na Jamajkę

Wykres 2. Ilość turystów odwiedzających Jamajkę w latach 1994 -2008

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/../%20Statistics%202008.pdf

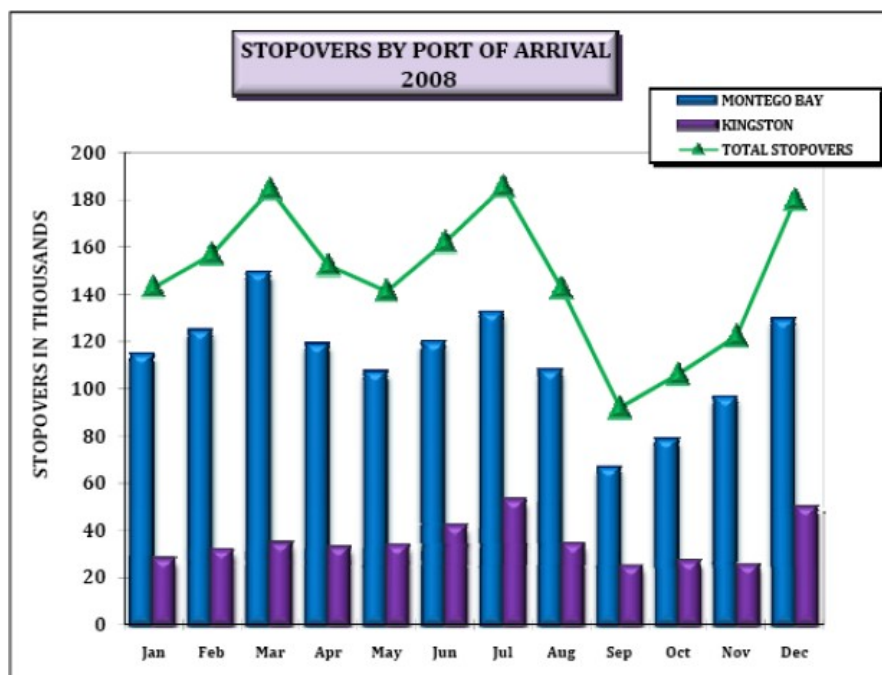
Powyższy wykres pokazuje nam, jak duże znaczenie dla turystyki Jamajki mają pasażerowie statków rejsowych. Ta bardzo popularna forma podróżowania między wyspami na Karaibach niestety odnotowuje zdecydowany spadek. Poczynając od roku 2006 można zauważyć zmniejszanie się liczby turystów docierających na wyspę w ten sposób.

Wykres 3. Procentowy stosunek przyjazdów do poszczególnych regionów Jamajki

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/../%20Statistics%202008.pdf

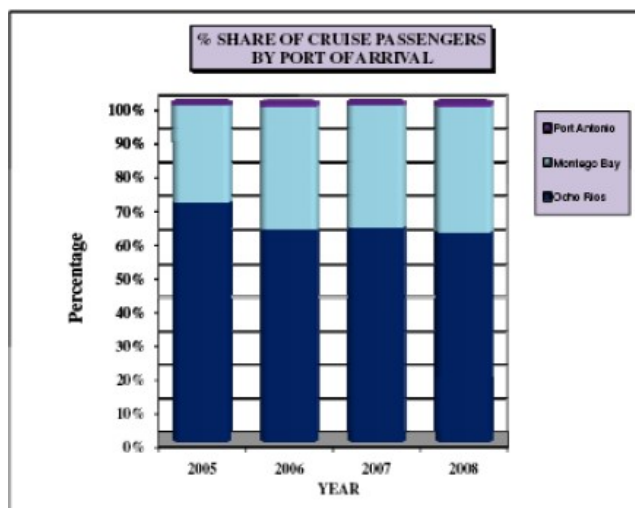
Wykres przedstawia nam, iż najbardziej odwiedzanymi regionami Jamajki w roku 2008 było: Montego Bay, Ocho Rios i Negril. Zwrócić też należy uwagę na stolicę, czyli Kingston, która również cieszyła się popularnością wśród turystów.

Wykres 4. Liczba przylotów turystów do poszczególnych portów lotniczych

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

Jamajka posiada dwa międzynarodowe porty lotnicze. Największą liczbę przylotów w roku 2008 odnotowało Montego Bay i Kingston jak widzimy na wykresie 4. Zdecydowana jednak była przewaga portu lotniczego mieszczącego się w Montego Bay.

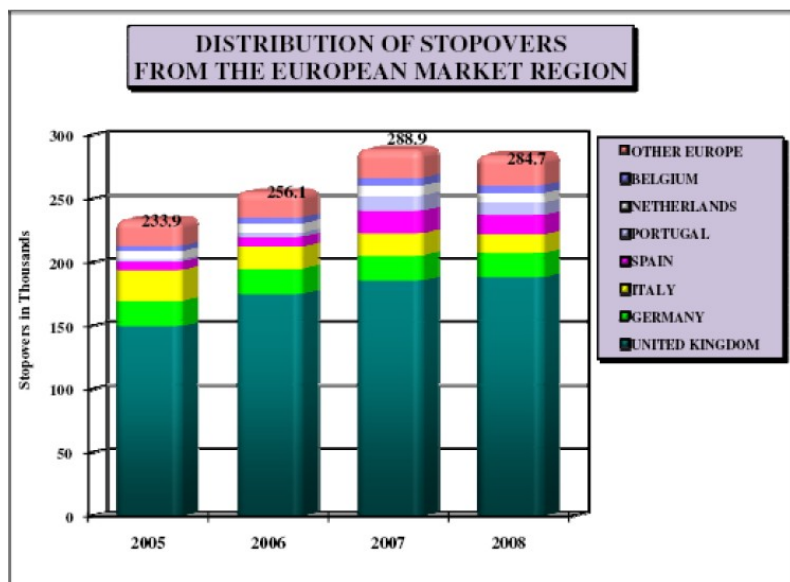

Wykres 5. Procentowy udział poszczególnych portów w przyjmowaniu pasażerów statków rejsowych

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

Na wykresie przedstawiono procentowy stosunek liczby pasażerów docierających do poszczególnych portów lotniczych Jamajki w roku 2008. Z wykresu wynika, że to port w Ocho Rios pełni dominującą rolę w przyjmowaniu turystów. Duży udział ma również port lotniczy w Montego Bay. Znikomy udział ma natomiast port w Port Antonio

2.4 Kierunki przyjazdów turystów na Jamajkę

Wykres 6. Główne europejskie regiony recepcji rynku turystycznego na Jamajkę

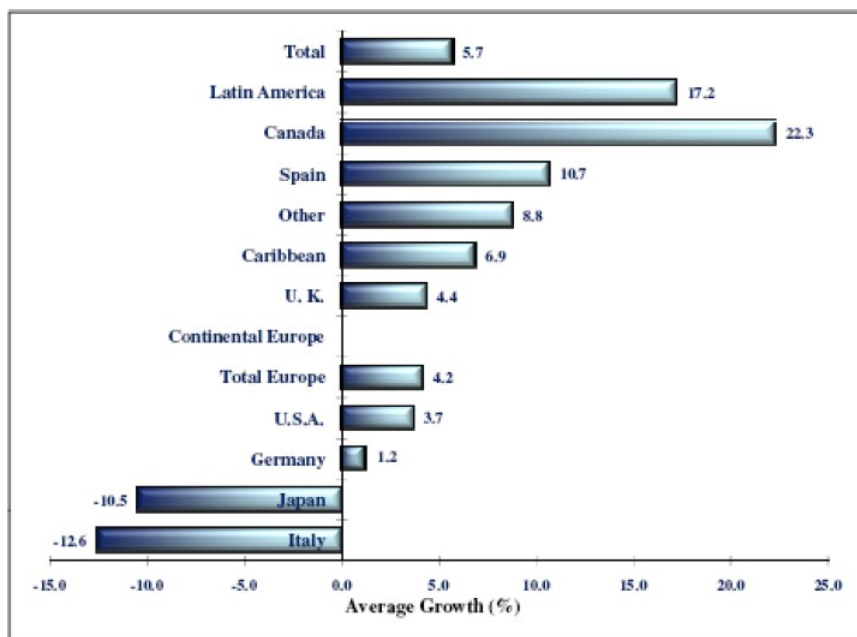
Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/./.%20Statistics%202008.pdf

Tabela 2. Liczba wyjazdów turystów z Europy na Jamajkę.

	2004	2005	2006	2007	2008
Total	105,623	116,862	153,569	190,650	236,193
<u>EUROPE</u>					
<u>Northern Europe</u>					
U.K.	158,818	149,773	175,363	185,657	188,436
Denmark	704	595	1,191	1,076	851
Finland	379	311	320	279	404
Ireland	2,788	2,710	3,066	3,940	3,431
Norway	650	690	739	831	1,061
Sweden	1,138	1,179	1,085	1,359	1,803
<u>Southern Europe</u>					
Greece	249	274	221	187	390
Italy	24,915	24,424	17,564	17,394	14,563
Portugal	823	1,871	3,420	11,907	9,649
Spain	10,339	6,814	7,427	17,882	15,510
<u>Western Europe</u>					
Austria	2,990	2,998	3,142	2,551	2,252
Belgium	4,174	4,450	4,774	6,338	6,187
France	3,122	3,648	3,124	3,587	3,916
Germany	18,090	19,860	19,668	19,895	18,962
Luxemburg	203	202	282	242	210
Netherlands	4,180	6,190	7,355	7,804	7,541
Switzerland	4,475	3,352	2,842	2,155	2,100
<u>Central/East Europe</u>					
Czechoslovakia	349	372	577	653	680
Hungary	249	324	247	316	722
Poland	682	818	655	903	1,326
Russia	983	1,333	1,094	1,302	1,881
Ukraine			166	287	432
Other Europe	1,625	1,691	1,752	2,349	2,393
Total	241,925	233,879	256,074	288,894	284,700

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

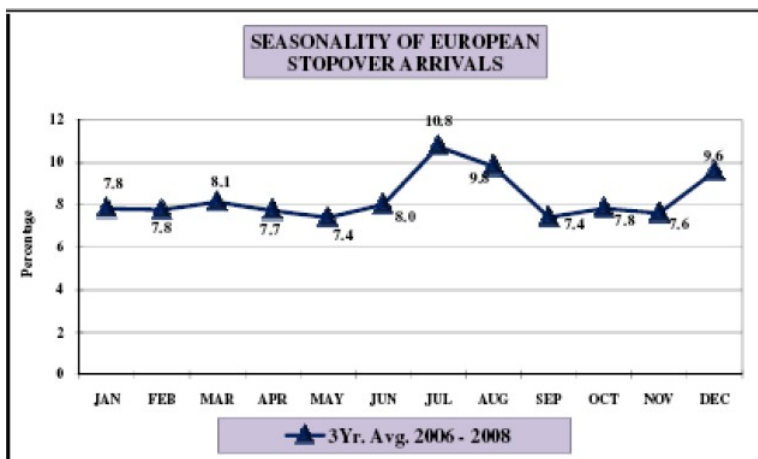
Z wykresu 5 i tabeli 2 wynika, że najwięcej turystów przyjeżdża na Jamajkę z Wielkiej Brytanii. Znacząca ilość turystów pochodzi z Niemiec, Hiszpanii i Włoch. W roku 2008 Jamajkę odwiedziło 1 326 polskich turystów. Zwrócić uwagę należy na fakt, iż Polska należy do grupy państw, które odnotowały znaczny wzrost liczby przyjazdów na Jamajkę w roku 2008 (1 326) w porównaniu z rokiem 2007 (903). Największy jednak wzrost liczby wyjazdów z Europy na wyspę zanotowały Węgry i Rosja. W roku 2008 na Jamajkę wyjechało 284 700 Europejczyków to mniej niż w roku 2007 (288 894).

Wykres 7 .Wzrost emisji ruchu turystycznego na Jamajkę w poszczególnych krajach w latach 2004 – 2008.

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

Z powyższego wykresu wynika, iż największe wyjazdy Jamajczyków poza granice własnego kraju w latach 2004-2008 odbyły się do Kanady, Ameryki Łacińskiej i Hiszpanii.

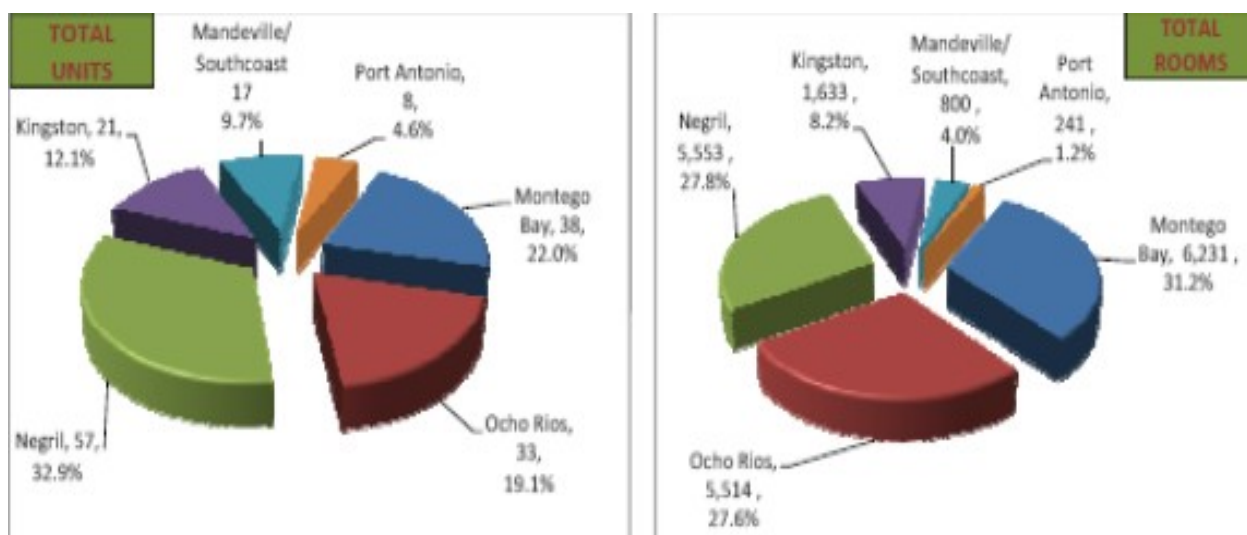
Wykres 8. Sezonowość wyjazdów na Jamajkę z krajów europejskich

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

Na powyższym wykresie widzimy, że to sezon letni w latach 2006-2008 przyciągał największą liczbę turystów z Europy. W okresie od stycznia do czerwca liczba ta utrzymywała się na stałym poziomie. Największy wzrost nastąpił w miesiącu lipiec .i

utrzymywał się do sierpnia. Od września do listopada nastąpiła stabilizacja jak w pierwszym kwartale roku. W grudniu widoczny był wzrost przyjazdów na Jamajkę z krajów europejskich i był on na równym poziomie co w okresie wakacyjnym, gdzie wystąpił szczyt ruchu turystycznego na Jamajce

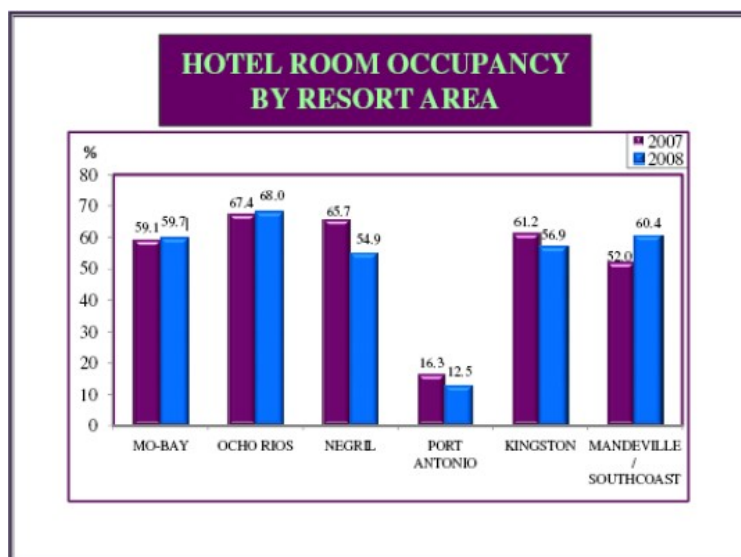
2.5 Baza hotelowa

Wykres 9. Procentowy udział poszczególnych regionów w rynku branży hotelarskiej kraju na podstawie liczby obiektów i pokoi

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

Powyższy wykres przedstawia liczbę obiektów oraz pokoi na Jamajce. Największą liczbą obiektów w roku 2008 może się pochwalić Negril, Montego Bay i Ocho Rios. Największą natomiast liczbę pokoi posiada Montego Bay, kolejno Negril i Ocho Rios. Najmniejszą liczbę obiektów jak i pokoi posiada Port Antonio.

Wykres 10. Obłożenie pokoi hotelowych w poszczególnych regionach

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

Największe obłożenie hoteli w roku 2008 występowało w regionie Ocho Rios i Mandeville.

Najmniejsze natomiast w Port Antonio.

2.6 Turyści. Charakterystyka ogólna turystów przyjeżdżających na Jamajkę

Tabela 3. Główne motywy podróży na Jamajkę (podawane przez turystów)

	2007		2008	
Leisure, recreation and holiday	1.129 448	75,9%	1.328 887	75,2%
Visiting friends and relatives	169,083	9,9%	183182	10,4%
Business	104,049	6,1%	109334	6,2%
Other/not stated	136,205	8,1%	145868	8,2%
TOTAL	1.700 785	100%	1767271	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

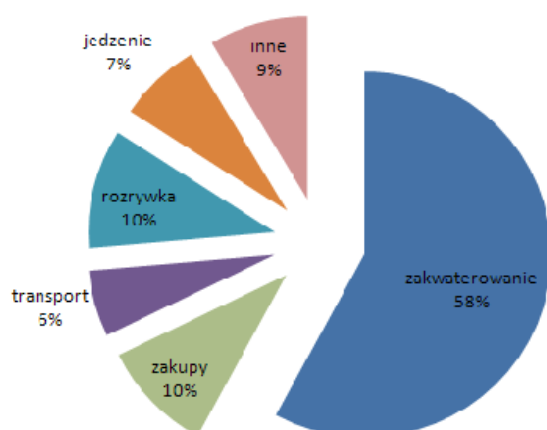
Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, iż głównym motywem podróży na Jamajkę jest wypoczynek, rekreacja i wakacje prawie 76% w 2007 roku. Można przypuszczać, że wynika to z faktu, iż Jamajka to niezwykle różnorodność krajobrazów i widoków nadmorskich czyli idealne miejsce na wypoczynek. Drugim ważnym celem są wizyty u przyjaciół i krewnych. Kolejnym motywem, którym kierują się turyści to sprawy biznesowe.

Wykres 11. Wydatki turystów na Jamajce ogółem

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

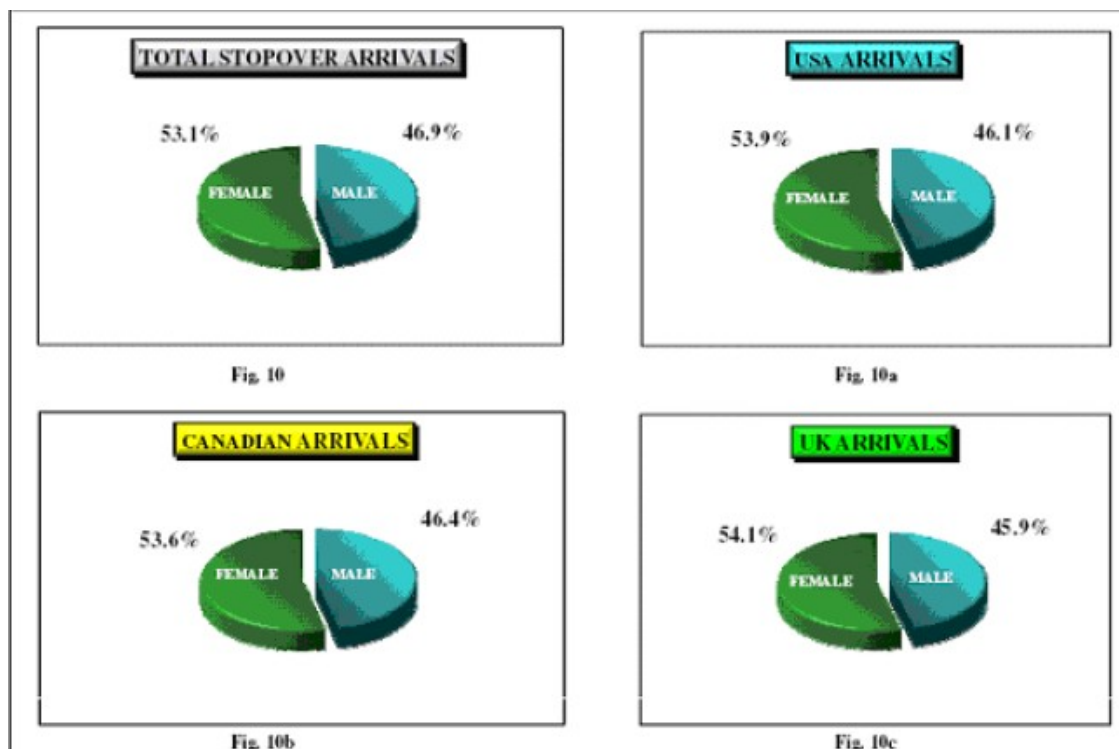
Wykres 11 przedstawia wydatki turystów na przestrzeni 9 lat tj. od roku 1999 do 2008. W roku 2008 osiągnęły prawie 2 mln \$. Wydatki te z roku na rok są coraz większe i można wnioskować, że w kolejnych latach przekroczą sumę 2mln \$.

Wykres 12. Rozkład wydatków turystów

Źródło: opracowanie własne na podstawie: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

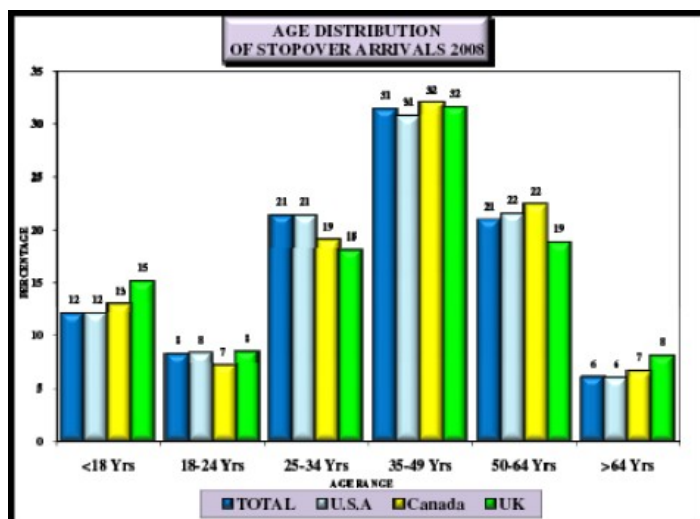
Na powyższym wykresie widzimy, iż turyści przyjeżdżający na Jamajkę najwięcej pieniędzy w 2008 roku przeznaczyli na zakwaterowanie. Zakupy i rozrywka również pochłaniały większą część wydatków co widzimy na wykresie.

Wykres 13. Stosunek płci turystów odwiedzających Jamajkę

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/./%20Statistics%202008.pdf

Z powyższych wykresów można jednoznacznie stwierdzić, iż to kobiety częściej odwiedzają Jamajkę niż mężczyźni, dotyczy to zarówno przyjazdów ogólnych jak i z Wielkiej Brytanii, USA czy Kanady.

Wykres 14. Rozkład wieku turystów

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

W roku 2008 najwięcej turystów, którzy odwiedzili Jamajkę posiadało średnią wieku pomiędzy 35-49lat. Najmniej odwiedza wyspę osób, którzy posiadają ponad 64 lata.

Tabela 4. Średnia długość pobytu na Jamajce turystów z poszczególnych regionów świata

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
U.S.A.	8.4	8.3	8.5	8.3	8.0	7.8
CANADA	14.1	12.9	11.8	11.8	10.8	10.2
U.K.	18.7	17.2	16.6	17.2	16.5	16.0
EUROPE	11.5	11.2	11.5	11.7	10.7	10.4
LATIN AMERICA	9.4	8.2	9.0	8.6	8.9	8.0
CARIBBEAN	10.9	10.2	9.1	9.3	9.5	8.7
OTHER COUNTRIES	11.5	11.7	13.0	17.6	15.0	11.0
TOTAL	10.2	9.9	9.8	9.8	9.6	9.3

Źródło: jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/.../%20Statistics%202008.pdf

Z powyższej tabeli wynika, że w roku 2008 średnia długości pobytu na Jamajce z poszczególnych regionów świata wyniosła 9 dni. W porównaniu z rokiem 2003 zmniejszyła się ona o 1 dzień.

Rozdział III - Rynek emisji turystycznej

Szukanie danych na temat emisji turystycznej obywateli Jamajki jest ciężkim zadaniem ponieważ wyjazdów Jamajczyków poza granice kraju jest niewiele. Powoduje to, iż nie jest to uwzględniane w statystykach. Jamajka postrzegana jest jako kraj typowo recepcyjny. Można natomiast przypuszczać, że podróże Jamajczyków są związane z emigracją. Bardzo wielu obywateli Jamajki mieszka na stałe w USA, co sprzyja rozwojowi turystyki w tamtym kierunku. Ponadto Jamajczycy podróżują w niewielkich ilościach, głównie w regionie Karaibów.

Rozdział IV – Znaczenie rynku turystycznego Jamajki dla Polski

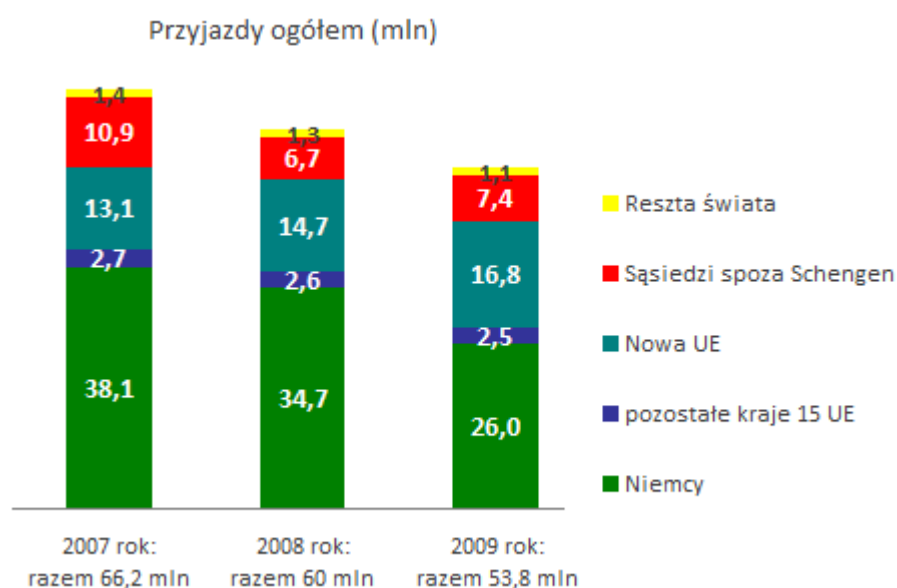
We wcześniejszym rozdziale znajduje się tabela, która przedstawia dane, iż zainteresowanie Polaków wyjazdem na Jamajkę z roku na rok jest coraz większe. Według danych Jamajskiego Instytutu Statystycznego w roku 2007 Jamajkę odwiedziło 903 turystów z Polski, a w 2008 roku było ich już 1 326. Można mieć tylko nadzieję, że ta sytuacja będzie się utrzymywać w kolejnych latach, a Polacy będą mieli większą okazję na poznanie tej egzotycznej wyspy. Niestety fakty są takie, iż mniej niż 1500 wyjazdów rocznie to niewielka ilość i że nadal Jamajka jest krajem, do którego Polacy rzadko podróżują. Spowodowane jest to myślą, iż jest to cel podróży tylko dla elity, którą stać na wysokie ceny biletów lotniczych i pobytu. Bardzo duża odległość (lot trwa 10h) oraz brak bezpośrednich połączeń z polskich lotnisk to główne przeszkody, które uniemożliwiają na razie osiągnięcie tak wysokiej liczby wyjazdów na Jamajkę jaką odnotowuje się np. Wielkiej Brytanii. Oczywiście nie możemy tutaj zapominać o stopie finansowej Polaków, która poprzez kryzys gospodarczy spowodowała, iż Polacy wybierają mniej odległe cele podróży wakacyjnych.

4.1 Udział przyjazdów Jamajczyków w przyjazdach do Polski

Zgodnie ze statystykami przeprowadzonymi przez Polski Instytut Turystyki w 2008 roku, nie wykazano żadnych przyjazdów do Polski z Jamajki, które zostałyby szczególnie wyodrębnione w osobnej kategorii. Nawet w kategorii całościowo traktującej kraje zamorskie Instytut wskazuje na zbiór turystów z Australii, Japonii, Kanady, Korei Południowej i USA. Jak zostało wykazane w rozdziale trzecim, Jamajka jest krajem zdecydowanie recepcyjnym. Jamajczycy podróżują w niewielkich ilościach, głównie w regionie Karaibów. Co roku również bardzo wielu Jamajczyków emigruje z kraju, czego nie można zaliczyć do aktywności turystycznej.

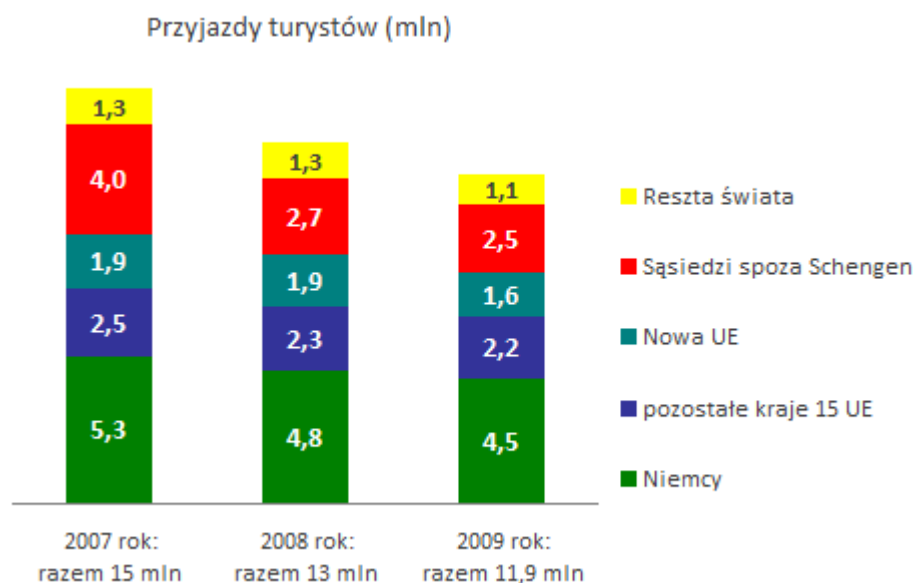
Poniższe dane pokazują wśród których państw Polska cieszy się największą popularnością turystów.

4.2 Przyjazdy do Polski w 2009 roku

Wykres15. Przyjazdy do Polski ogółem w 2009 (mln)

Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

Wykres16. Przyjazdy turystów w roku 2009 (mln)

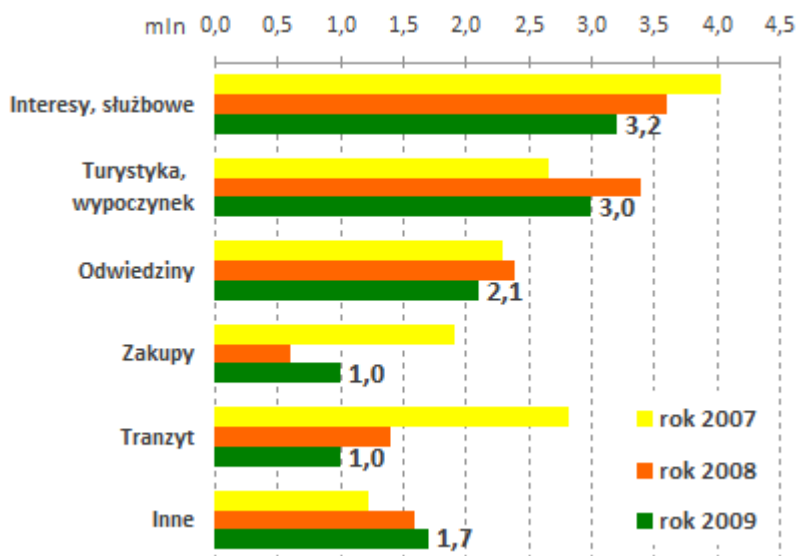
Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

Oszacowanie liczby przyjazdów ogółem i w tym turystów w 2009 roku

Na podstawie powyższych wykresów Instytutu Turystyki w 2009 roku szacujemy, że w ciągu całego roku było prawie 54 mln przyjazdów cudzoziemców (o 10% mniej niż 2008 r.), w tym blisko 11,9 mln turystów (o 8% mniej). W pierwszym kwartale 2009 roku spadek liczby przyjazdów nierezydentów szacujemy na 10%, w tym turystów na 19%. W drugim kwartale spadki wyniosły, odpowiednio: 12 i 13%, a zaś w trzecim - 16 i 3%. W czwartym kwartale ogólna liczba przyjazdów nie zmieniła się, a liczba turystów wzrosła o 1%.

4.3 Turyści. Charakterystyka ogólna

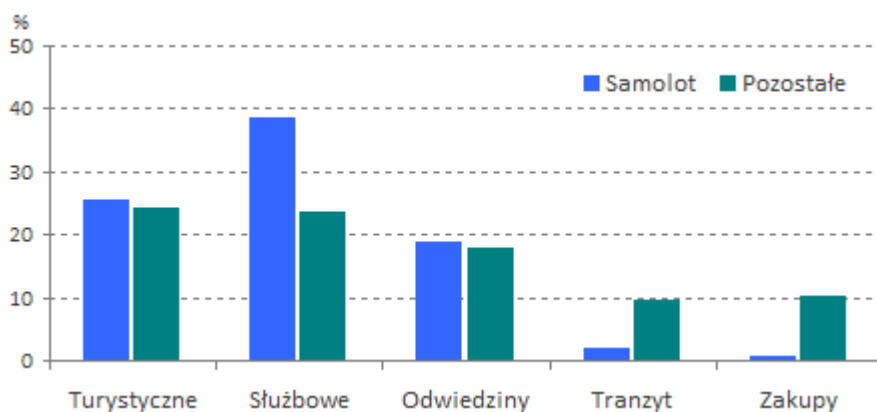
Analizując poniższe wyniki należy pamiętać, że warunki realizacji badań po wejściu Polski do strefy Schengen są dużo trudniejsze niż w sytuacji obowiązkowej kontroli granicznej, która ułatwiała dostęp do respondentów. Stąd należy poniższe dane traktować jako bardzo przybliżone.

Wykres17. Oszacowanie liczby przyjazdów według głównych celów w latach 2007-2009 (mln)

Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

Z powyższego wykresu wynika, że głównym celem pobytu w Polsce turystów z krajów europejskich były interesy służbowe oraz turystyka i wypoczynek. Na kolejnych miejscach plasowały się odwiedziny, tranzyt i zakupy.

Wykres18. Zróżnicowanie celów pobytu według środka transportu

Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

Wykres przedstawia zróżnicowanie celów pobytu według środka transportu. W podróżach służbowych i turystycznych dominował samolot. Jeśli chodzi o odwiedziny to samolot plasował się na równi z pozostałymi środkami transportu. W tranzycie i zakupach dominowały natomiast inne środki transportu niż samolot.

Tabela 5. Długość pobytu (%)

	Ogółem	Niemcy	Stare kraje UE (bez Niemiec)	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina	Główne zamorskie
1 do 3 nocł.	59	51	39	89	91	12
4 do 7 nocł.	27	35	42	8	7	21
8 do 28	13	14	19	3	2	61
Ponad 4 tyg.	1	0	0	0	0	6
Średnia liczba noclegów	4,2	4,4	5,4	1,9	1,9	11,7

Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

Tabela przedstawia długość pobytu turystów w Polsce. Najwięcej bo 59% stanowili turyści, którzy zostali na 1 do 3 noclegów. Na 4 do 7 noclegów zostało 27% turystów, na 8 do 23 noclegów-13%, na ponad 4 tygodnie zostało tylko 1% turystów.

Tabela 6. Wykorzystana baza noclegowa (%)

	Ogółem	Niemcy	Stare kraje UE (bez Niemiec)	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina	Główne zamorskie
Hotele, motele	49	50	59	50	33	48
U rodziny/ znajomych	23	21	23	17	31	38
Pensjonaty	10	15	10	7	2	6
Kwatery prywatne	6	7	5	3	7	4
Inne	12	7	3	23	27	4

Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

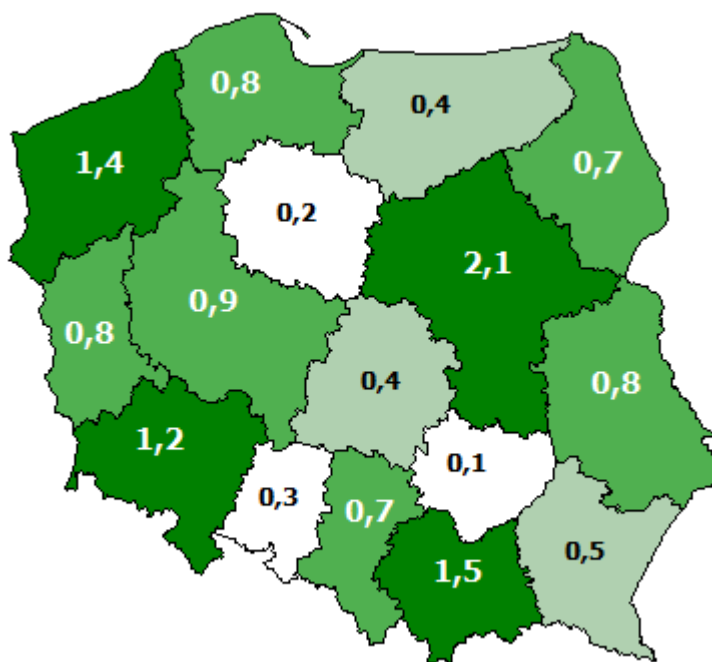
Powyższa tabela ukazuje nam, iż najczęściej turystów skorzystało z hoteli i moteli (49%). Prawie ¼ turystów wybrała nocleg u rodziny i znajomych (23%). Pensjonaty wybrało tylko 10% turystów, a kwatery prywatne 6%.

Tabela 7. Struktura wieku (%)

	Ogółem	Niemcy	Stare kraje UE (bez Niemiec)	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina	Główne zamorskie
do 24 lat	4	2	7	2	4	8
25 do 34	18	14	25	17	20	10
35 do 44	40	37	38	41	45	34
45 do 54	24	27	19	28	24	28
55 do 64	11	15	9	11	6	15
65 i więcej	3	5	2	1	1	5

Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

Najwięcej turystów przyjechało do Polski w wieku 35 do 44 lat (40%). W wieku 45 do 54 lat było ich 24% , w wieku 25 do 34 lat 18% , a w wieku 55 do 64 lat 11%. Najmniej natomiast turystów odwiedziło Polskę w wieku do 24 lat 4% i w wieku 65 lat i więcej bo tylko 3%.

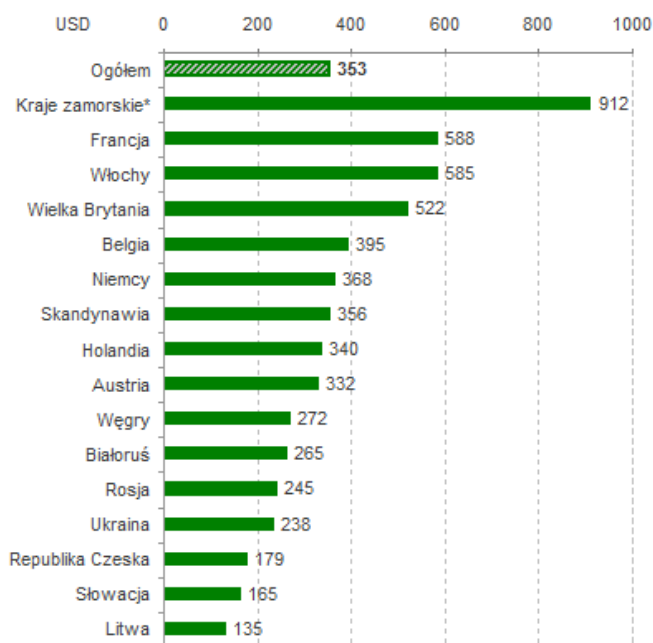
Rys 1. Województwa odwiedzane przez turystów zagranicznych w 2009 roku (w mln).

Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

Najczęściej trzema odwiedzanymi województwami były: mazowieckie, małopolskie, zachodnio-pomorskie, a najmniejszą popularnością wśród turystów cieszyły się następujące trzy województwa: świętokrzyskie, kujawsko-pomorski i opolskie.

4.4 Wielkość i struktura wydatków turystów

Uwaga: podane poniżej średnie wydatki turystów według krajów są oparte na analizie niepełnych danych

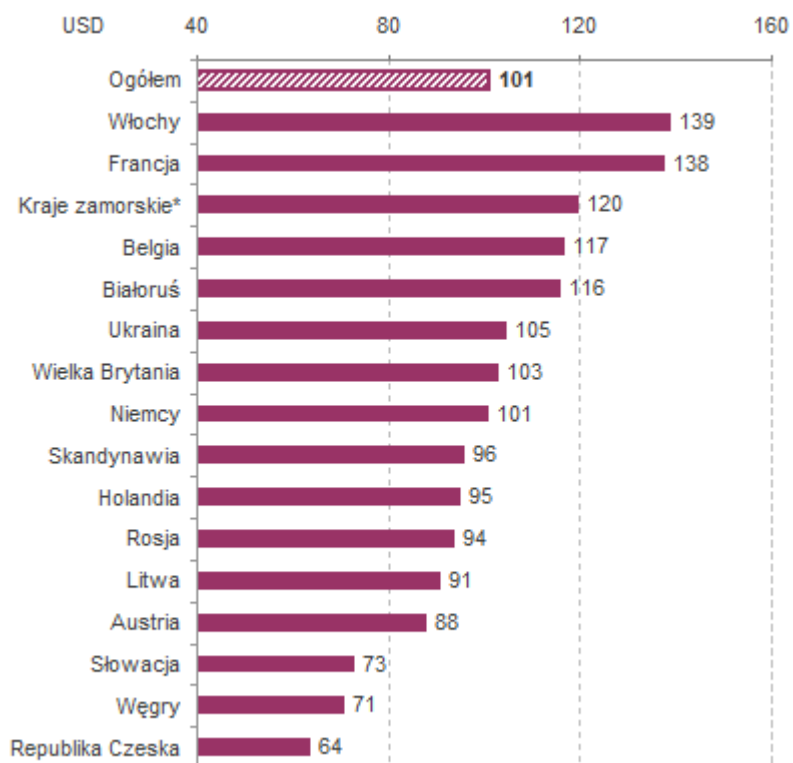

Wykres 19. Przeciętne wydatki turystów na osobę w 2009 roku w USD (według krajów)

Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

*Kraje zamorskie: Australia, Japonia, Kanada, Korea Płd. i USA.

Z powyższego wykresu wynika, że największe przeciętne wydatki turystów na osobę w 2009 roku w USD miały kraje zamorskie (912 USD). Kolejna w klasyfikacji była Francja (588 USD), następnie Włochy (585 USD), Wielka Brytania (522 USD). Natomiast najmniejsze wydatki turystów na osobę należały do Litwy (135 USD).

Wykres 20. Przeciętne wydatki turystów na 1 dzień pobytu w 2009 roku w USD (według krajów)

Źródło: <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

Na podstawie powyższego wykresu widzimy, że największe przeciętne wydatki turystów na 1 dzień pobytu w 2009 roku w USD miały Włochy (139 USD), kolejno Francja (138 USD), kraje zamorskie (120 USD). Najmniejsze należały natomiast do Republiki Czeskiej (64 USD).

ZAKOŃCZENIE

Podsumowując informacje zawarte w powyższej analizie można stwierdzić, iż Jamajka to najpiękniejsza wyspa Karaibów. Jest to niezwykła mieszanka pochodzenia afrykańskiego, arabskiego, indiańskiego, europejskiego, która dała początek narodowemu mottu: "Z wielu narodów – jeden" oraz wyjątkowo barwnej kulturze. Luz, optymizm i rastafarianie z dreadami we włosach to narzucające się skojarzenia. Bob Marley czy Usain Bolt to Jamajczycy, których zna cały świat. Są uzdolnieni muzycznie, sprawni fizycznie i piękni. Jeśli dodamy do tego klimat, który składa się w zasadzie z samego lata mamy wyspę szczęśliwości. Rajski obraz zakłócają dość nieporadni politycy (skąd my to znamy) i przestępczość (to też jest nam nieobce zjawisko). Tak czy inaczej, to fascynujący skrawek lądu pośród ciepłego Morza Karaibskiego. Nic dziwnego, że przyciąga co roku ponad milion turystów co sprawia, iż turystyka to główne źródło dochodu tego państwa. Jamajka jest to kraj typowo recepcyjny. Cieszy się dużą popularnością nie tylko wśród turystów z Ameryki, ale również z krajów europejskich, w tym i Polski. Turyści przybywający na wyspę to ludzie w średnim wieku, których głównym motywem jest odpoczynek i rekreacja. Dobre skorelowanie atrakcyjności, jakości, promocji kierunku i stosunkowo korzystne ceny wycieczek zrobiły nie tylko na Polakach duże wrażenie co było widoczne w powyższej analizie. Ze względu na praktyczny brak typowej turystyki wyjazdowej obywatele Jamajki nie są ważnym czynnikiem kształtującym wielkość turystyki przyjazdowej dla większości krajów i regionów świata.

BIBLIOGRAFIA:

Kruczek Z., Zarys Geografii Turystycznej - kraje pozaeuropejskie, wyd. Proksenia, Kraków 2004, s. 106 -108.

Wielka Encyklopedia PWN, wyd. PWN, Warszawa 2002, s.376 - 378.

Geografia Turystyczna Świata, pod red. Warszńska J., cz.2, wyd. PWN, Warszawa 2001, s.324 - 325.

WITRYNY INTERNETOWE:

- <http://www.jtbonline.org/statistics/Annual%20Travel/Annual%20Travel%20Statistics%202008.pdf>

- <http://przewodnik.onet.pl/1147,1,info.html>

- <http://www.rrr.com.pl/jamaica.htm>

- <http://www.onecaribbean.org/content/files/april16Lattab08.pdf>

- <http://www.wyjezdzam.pl/przewodniki/last-minute/wycieczki-jamajka.php> online.org/

- <http://www.intur.com.pl/turysci2009.htm>

-<http://dziennikturystyczny.pl/2010/05/unwto-pierwsze-wyniki-w-2010-roku-potwierdzaja-pozytywny-trend/>

SPIS WYKRESÓW:

Rys 1. Województwa odwiedzane przez turystów zagranicznych w 2009 roku (w mln).....	31
Wykres 1. Średnia roczna temperatura i opady na Jamajce.....	8
Wykres 2. Ilość turystów odwiedzających Jamajkę w latach 1994 -2008.....	15
Wykres 3. Procentowy stosunek przyjazdów do poszczególnych regionów Jamajki.....	15
Wykres 4. Liczba przylotów turystów do poszczególnych portów lotniczych.....	16
Wykres 5. Procentowy udział poszczególnych portów w przyjmowaniu pasażerów statków rejsowych.....	17
Wykres 6. Główne europejskie regiony recepcji rynku turystycznego na Jamajkę.....	17
Wykres 7 .Wzrost emisji ruchu turystycznego na Jamajkę w poszczególnych krajach w latach 2004 – 2008.....	19
Wykres 8. Sezonowość wyjazdów na Jamajkę z krajów europejskich.....	19
Wykres 9. Procentowy udział poszczególnych regionów w rynku branży hotelarskiej kraju na podstawie liczby obiektów i pokoi.....	20
Wykres 10. Obłożenie pokoi hotelowych w poszczególnych regionach.....	21
Wykres 11. Wydatki turystów na Jamajce ogółem.....	22
Wykres 12. Rozkład wydatków turystów.....	22
Wykres 13. Stosunek płci turystów odwiedzających Jamajkę.....	23
Wykres 14. Rozkład wieku turystów.....	24
Wykres15. Przyjazdy do Polski ogółem w 2009 (mln).....	26
Wykres16. Przyjazdy turystów w roku 2009 (mln).....	27
Wykres17. Oszacowanie liczby przyjazdów według głównych celów w latach 2007-2009 (mln)	28
Wykres18. Zróznicowanie celów pobytu według środka transportu.....	29
Wykres 19. Przeciętne wydatki turystów na osobę w 2009 roku w USD (według krajów)....	32

Wykres 20. Przeciętne wydatki turystów na 1 dzień pobytu w 2009 roku w USD (według krajów).....	33
---	----

SPIS TABEL:

Tabela1 Liczba przyjazdów w celach turystycznych w regionie Karaibów ogółem w 2008 r.	14
Tabela2 Liczba wyjazdów turystów z Europy na Jamajkę.....	18
Tabela3 Główne motywy podróży na Jamajkę (podawane przez turystów).....	21
Tabela4 Średnia długość pobytu na Jamajce turystów z poszczególnych regionów świata....	24
Tabela5 Długość pobytu (%).....	29
Tabela6 Wykorzystana baza noclegowa (%).....	29
Tabela7 Struktura wieku (%).....	30